

KORTLÆGNING AF SUNDHEDSSTYRELSENS FOREBYGGELSESPAKKER I RINGSTED KOMMUNE

Ringsted
Kommune

Indhold

Baggrund.....	1
Analyse og læsevejledning.....	2
Status på implementering af forebyggelsespakker	4
Overvægt.....	4
Solbeskyttelse.....	5
Alkohol.....	6
Fysisk aktivitet	7
Hygiejne.....	8
Tobak.....	9
Mad og måltider	11
Seksuel sundhed.....	12
Stoffer.....	13
Mental sundhed	14
Indeklima på skoler	15

Dato: 20. maj 2019

Kontaktoplysninger

Social- og Sundhedscenter

Sundhed & Træning

Eksercerpladsen 1
4100 Ringsted

Tel.: +45 57 62 83 80

Dir.: +45 57 62 83 80

Mail.: jobi@ringsted.dk

traening@ringsted.dk

www.ringsted.dk

EAN: 5798007643560

Baggrund

Ifølge Sundhedsloven § 119 har kommunerne ansvaret for sundhedsfremme og forebyggelse, men lovgivningen definerer ikke, hvilke konkrete sundhedsfremme- og forebyggelsesindsatser, der skal være i kommunerne. Derfor har Sundhedsstyrelsen udarbejdet en række faglige anbefalinger, der kan gøre det nemmere for kommunerne at prioritere og planlægge.

Anbefalingerne bygger på aktuelt bedste viden og er beskrevet i de 11 forebyggelsespakker, som hver især fokuserer på en faktor, der har stor betydning for den enkelte borgers sundhed. Anbefalingerne går på tværs af de kommunale fagområder.

Den første generation forebyggelsespakker blev udgivet i 2012 og 2013. Forebyggelsespakkerne er blevet revideret i 2018. Anbefalingerne er delt ind i grundniveau (G) og udviklingsniveau (U).

Anbefalinger på grundniveau kan ofte implementeres inden for den eksisterende kommunale opgaveløsning, mens anbefalinger på udviklingsniveau typisk indebærer udvikling af nye kompetencer i driften og indgåelse af partnerskaber.

Ringsted Kommunes arbejde med den nye generation forebyggelsespakker er i 2018/2019 blevet kortlagt gennem udsendelse af et skema over anbefalingerne til kommunens fagcentre gennem Sundhedsnetværket.

Ringsted
Kommune

Analyse og læsevejledning

Anbefalingerne er vurderet ud fra kategorierne opfyldt, delvist opfyldt, ikke-opfyldt og ikke besvaret/ved ikke. Der er i alt 233 anbefalinger, hvoraf:

- 48 % (112 anbefalinger) er opfyldt
- 30 % (70 anbefalinger) er delvist opfyldt
- 19 % (44 anbefalinger) ikke er opfyldt
- 3 % (7 anbefalinger) er ikke besvaret/besvaret som ved ikke

Første gang der blev udarbejdet en kortlægning af Ringsted Kommunes arbejde med anbefalingerne var i 2015. Der viste analysen, at Ringsted Kommune helt eller delvist opfyldte 64 % af anbefalingerne. Denne gang viser kortlægningen, at 78 % af anbefalingerne helt eller delvist opfyldes. Da anbefalingerne siden sidste kortlægning er blevet revideret og skåret ned fra 262 til 233 er analyserne ikke sammenlignelige.

Kigger vi blot på grundanbefalingerne, så opfylder Ringsted Kommune 53 % af grundanbefalingerne helt og 33 % delvist. Altså 86 % i alt.

Det vil sige, at 14 % af grundanbefalingerne ikke opfyldes.

Pakker med procentmæssigt flest opfyldte anbefalinger på grundniveau er:

- Stoffer (80 %)
- Mental Sundhed (67 %)
- Overvægt (65 %)
- Fysisk aktivitet (62 %)

Pakker med procentmæssigt færrest opfyldte anbefalinger grundniveau:

- Alkohol (41 %)
- Hygiejne (39 %)
- Indeklima på skoler (38 %)
- Tobak (33 %)

Tobak og Alkohol er begge prioriterede temaer i kommunens Sundhedspolitik.

Særligt i forhold til forebyggelsespakkerne Seksuel sundhed, Hygiejne og Solbeskyttelse ses et behov for koordinering og eventuel organisering, da en del anbefalinger enten ikke er opfyldt eller ikke er besvaret. Det er ikke tydeligt, hvor i organisationen ansvaret for anbefalingerne ligger.

I forhold til særlige målgrupper ses der en tendens til, at der på ungeområdet er en del ikke-opfyldte anbefalinger. Hovedparten af disse anbefalinger er dog på udviklingsniveau. Der ses et behov for koordinering og organisering i forhold til indsatser vedr. målgruppen 16-17 år, som "falder mellem to stole" i årene efter, at Sundhedstjenesten har sluppet og de unge bliver myndige og kan benytte forebyggelsestilbud til voksne. Unges sundhed er et prioriteret område i

Ringsted
Kommune

Sundhedspolitikken, der beskriver, at Ringsted Kommune vil "udvikle det tværgående samarbejde omkring unges sundhed og trivsel i overgangen fra skole til ungdomsuddannelse".

På ældreområdet er der en lille tendens til, at informationsindsatser på tværs af temaer ikke er prioriteret i driften.

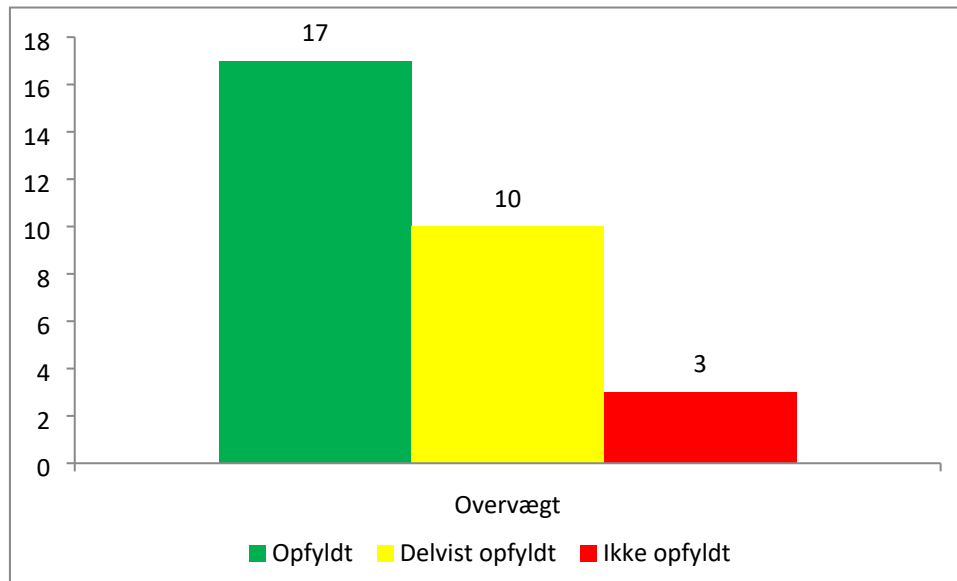
På de følgende sider ses en overordnet oversigt for hver forebyggelsespakke. For hver pakke fremgår den procentvise fordeling. Der er for hver pakke oplyst tre eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder samt de anbefalinger, der enten ikke er opfyldt eller ikke er besvaret/ besvaret som ved ikke. Den fulde kortlægning kan rekvireres hos administrationen.

Status på implementering af forebyggelsespakker

Overvægt

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakke overvægt er at understøtte kommunernes arbejde med at forebygge udviklingen af overvægt hos borgerne. Pakken skal ses i sammenhæng med forebyggelsespakkerne Mad og måltider, Fysisk aktivitet og Mental sundhed, da kost- og motionsvaner samt mental sundhed, har betydning for bevarelse af normalvægt og forebyggelse af overvægt.

Alle grund anbefalinger er helt eller delvist opfyldt.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Forebyggelse af mobning og stigmatisering relateret til overvægt i dagtilbud, skoler og fritidsordninger (G)
- Sundhedsplejersken vejleder om sunde vaner i familier med børn i første leveår (G)
- Tilbud til voksne med moderat overvægt, primært efter henvisning (U)

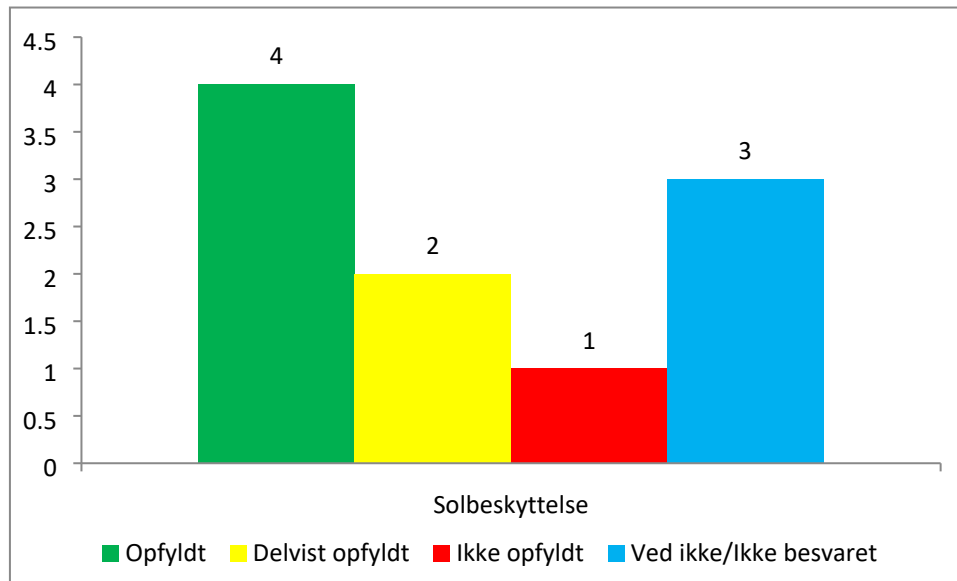
Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau

- Tilbud til unge (16-18 år) med moderat overvægt (U)
- Vejledning om vægt ved hjemmesygeplejers besøg i hjemmet (U)
- Samarbejde om sundhed på ungdomsuddannelser (U)

Solbeskyttelse

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om solbeskyttelse er at understøtte kommunen i arbejdet med at udarbejde planer og iværksætte indsatser, der kan medvirke til at forebygge kræft i huden. Pakken fokuserer på at forebygge skader fra UV-stråling fra naturligt sollys og fra solarier.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Sundhedstjenesten understøtter solsikkerhed (G)
- Opdateret viden om solbeskyttelse til personale og forældre (G)
- Undervisning i solbeskyttelse (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau

- Retningslinjer for kommunen som arbejdsplads (G)

Ansvar for solbeskyttelse bør drøftes på ledelsesniveau, da centrene ikke har taget ejerskab for nedenstående anbefalinger.

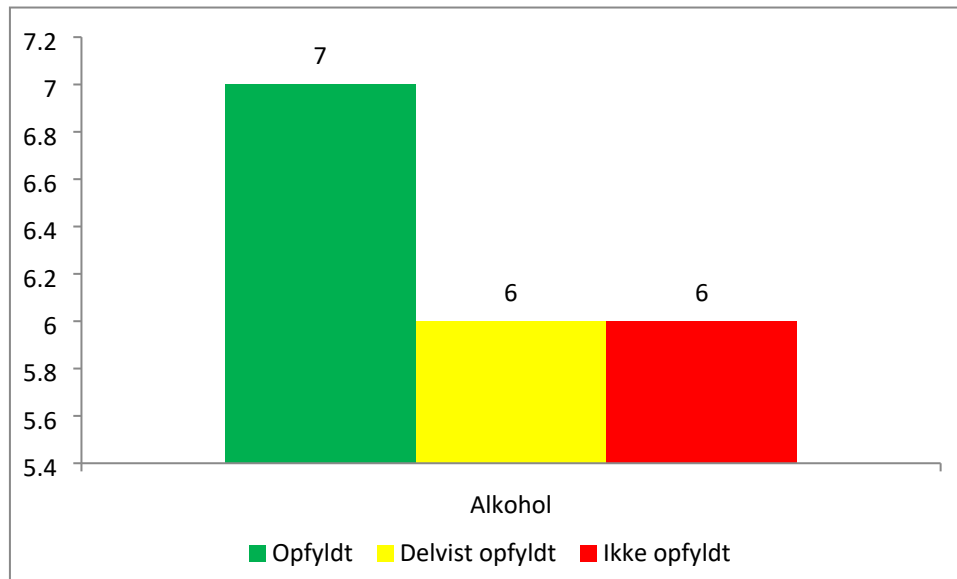
Anbefalinger, der ikke er besvaret/ besvaret som "ved ikke"

- Solbeskyttelsespolitikker (G)
- Solbeskyttelse på offentlige arealer (G)
- Solsikker kultur og fritid (U)

Alkohol

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om alkohol er at understøtte kommunens arbejde med alkoholforebyggelse. Alkoholforebyggelse involverer mange forskellige områder i kommunen. Forebyggelsespakken om alkohol omhandler ikke behandling af alkoholproblemer.

Alkohol er et prioriteret tema i kommunens Sundhedspolitik. Ud af de 6 anbefalinger, der ikke er opfyldte, er 4 af anbefalingerne på grundniveau.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Alkoholpolitik på kommunale arbejdspladser (G)
- Forebyggende samtale om alkohol til borgere med et storforbrug eller skadeligt forbrug (G)
- Dialog om alkohol som en fast del af udskolingsundersøgelsen (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Ansvarlig udskænkning (G)
- Retningslinjer for udskænkning ved leje af kommunens lokaler (G)
- Informationsindsatser til ældre (G)
- Handlevejledninger ved bekymring om alkoholproblemer i familier (G)

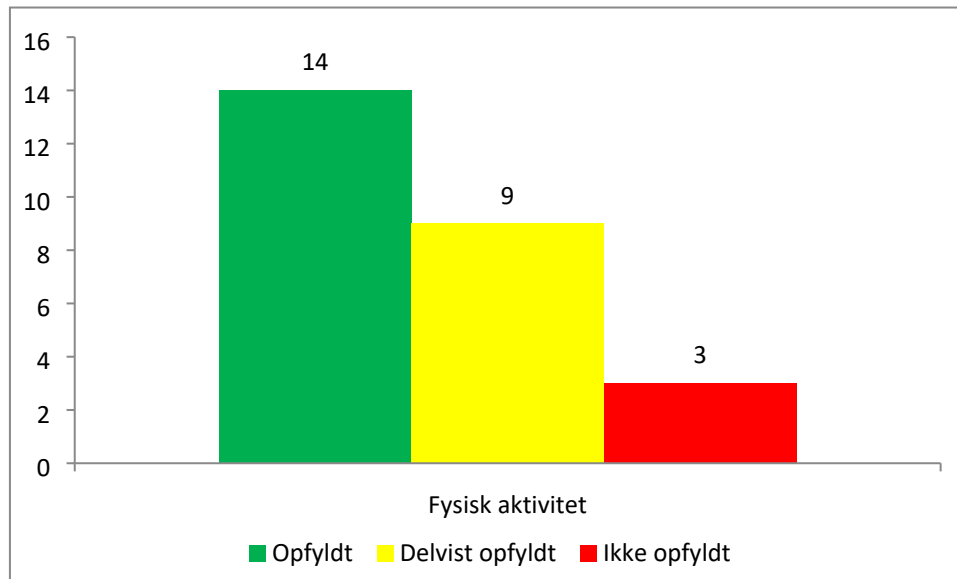
Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Understøtte alkoholpolitik på private arbejdspladser (U)
- Lovgivning om salg af alkohol håndhæves (U)

Fysisk aktivitet

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om fysisk aktivitet er at understøtte kommunens arbejde med at give borgerne gode muligheder for at være fysisk aktive gennem hele livet for derved at forebygge sygdom, bevare funktionsevne og understøtte god trivsel.

Fysisk aktivitet er et prioriteret område i kommunens Sundhedspolitik og Ringsted Kommune lever godt op til anbefalingerne. Ud af de 3 anbefalinger, der ikke er opfyldt, er 2 på grundniveau.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Byplanlægning der fremmer fysisk aktivitet i hverdagen (G)
- Let adgang til udearealer, der indbyder til fysisk aktivitet (G)
- Tilbud til børn med motoriske vanskeligheder (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Infrastruktur der fremmer aktiv transport (G)
- Skoler deltager i landsdækkende kampagner til fremme af fysisk aktivitet (G)

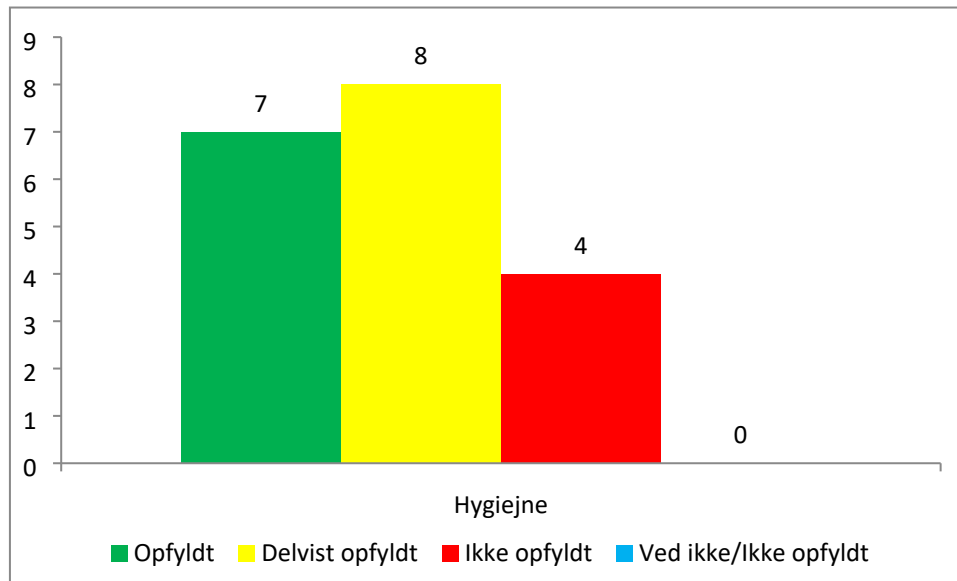
Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Fremme af motion og bevægelse på ungdomsuddannelser (U)

Hygiejne

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken på hygiejneområdet er at understøtte kommunens hygiejneindsats, herunder samarbejdet med sygehuse og praktiserende læger, for at forebygge udbredelsen af smitsomme sygdomme og infektioner generelt.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Lokale retningslinjer for hygiejne på kommunens skoler, institutioner, plejecentre, botilbud mv (G)
- Arbejdsdragt i sundheds- og plejesektoren (G)
- Nye familier informeres om god hygiejne ved sundhedsplejersken (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Etablering af hygiejneorganisation (G)*
- Inddragelse af forældre og personale i dagtilbud og skoler (G)
- Ældre informeres om god hygiejne, herunder influenzavaccination, ved forebyggende hjemmebesøg (G)
-

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

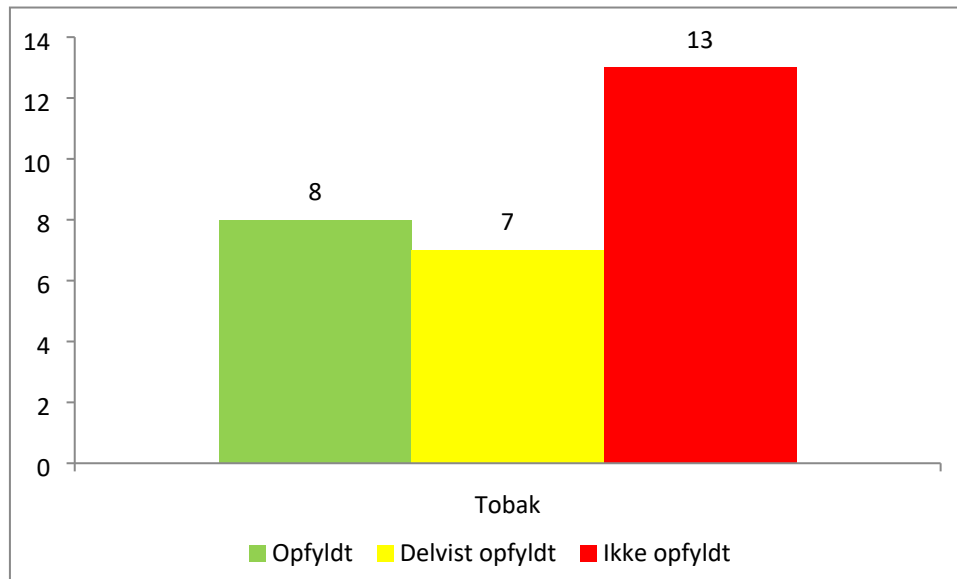
- Rådgivning om hygiejne til ungdomsuddannelser (U)

*Hvis "Etablering af hygiejneorganisation" implementeres kan det understøtte, at de øvrige anbefalinger implementeres i driften. Derudover anbefaler Sundhedsstyrelsen, at kommunen har adgang til hygiejnekompetencer svarende til en special- eller diplomuddannet hygiejnesygeplejerske. Disse kompetencer ruste kommunen til det komplekse tværfaglige samarbejde, som er nødvendigt i forebyggelsen af infektioner

Tobak

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om tobak er at understøtte kommunens arbejde med at forebygge rygning og anden brug af tobak og nikotinholdige produkter, fremme røgfri miljøer og støtte borgere, der ryger, til et rygestop.

Tobak er et prioriteret tema i kommunens sundhedspolitik. Ud af de 13 anbefalinger, der ikke er opfyldte, er 5 på grundniveau.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Samarbejde med apoteker om rygestoptilbud (U)
- Forebyggende undervisning om rygning for grundskolens ældste klassetrin (G)
- Samtale om tobak ved sundhedsplejerskens hjemmebesøg i barnets første leveår (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Røgfri skoletid på folkeskoler og 10. klassecentre (G)
- Røgfri skoletid på produktionsskoler (G)
- Røgfri arbejdstid for kommunale medarbejdere (G)
- Udbygning af samarbejde internt om henvisning til rygestoptilbud (G)
- Forældremøder og inddragelse af forældre (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Røgfri skoletid på private grundskoler og efterskoler (U)
- Røgfri skoletid på ungdomsuddannelser (U)*
- Røgfri miljøer udendørs, fx røgfri parker, legepladser mv. (U)
- Røgfri miljøer i samarbejde med lokale foreninger og fritidsmiljøer (U)
- Røgfri arbejdstid på ikke-kommunale arbejdspladser (U)

Ringsted
Kommune

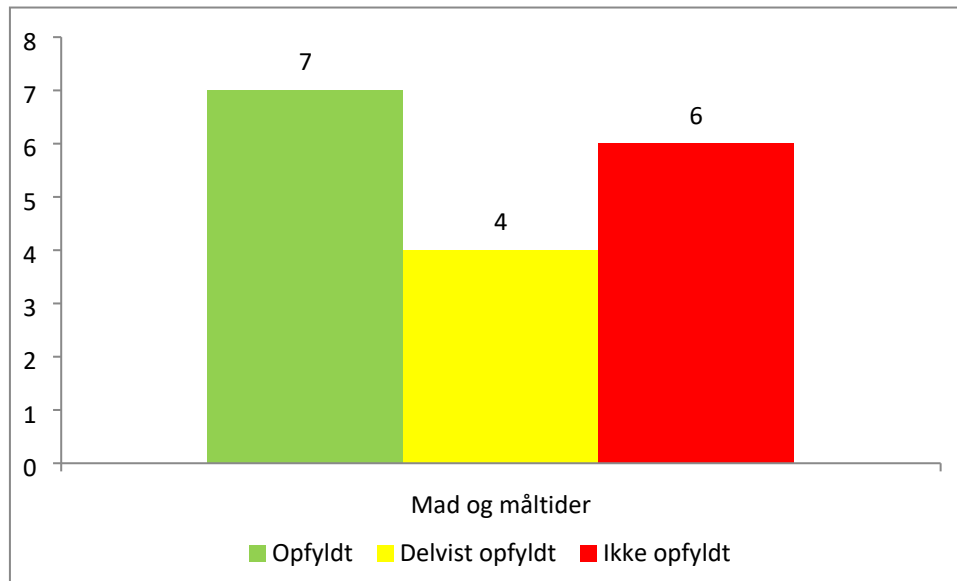
- Samarbejde med privatpraktiserende tandlæger og tandplejere (U)
- Økonomiske incitamentter til gravide for deltagelse i rygestoptilbud (U)
- Information til detailhandel (U)

*Uddannelsesinstitutionen skal selv indføre politikken, men processen kan understøttes af kommunen. Evt. i kombination med de øvrige sundhedsindsatser på ungeområdet.

Mad og måltider

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om mad og måltider at understøtte kommunens arbejde med at fremme sunde mad- og måltidsvaner hos borgerne.

Ud af de 6 anbefalinger, der ikke er opfyldte, er 3 på grundniveau.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Handleplaner for mad og måltider i dagtilbud med eller uden frokostordning (G)
- Handleplaner for mad og måltider i hjemmeplejen og plejebolig (G)
- Sundhedsplejersken rådgiver om amning, mad- og måltidsvaner (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Handleplaner for mad og måltider i skoler og fritidsordninger (G)
- Handleplaner for mad og måltider på kommunale arbejdspladser (G)
- Handleplaner for mad og måltider i idrætshaller og fritidsmiljøer (G)

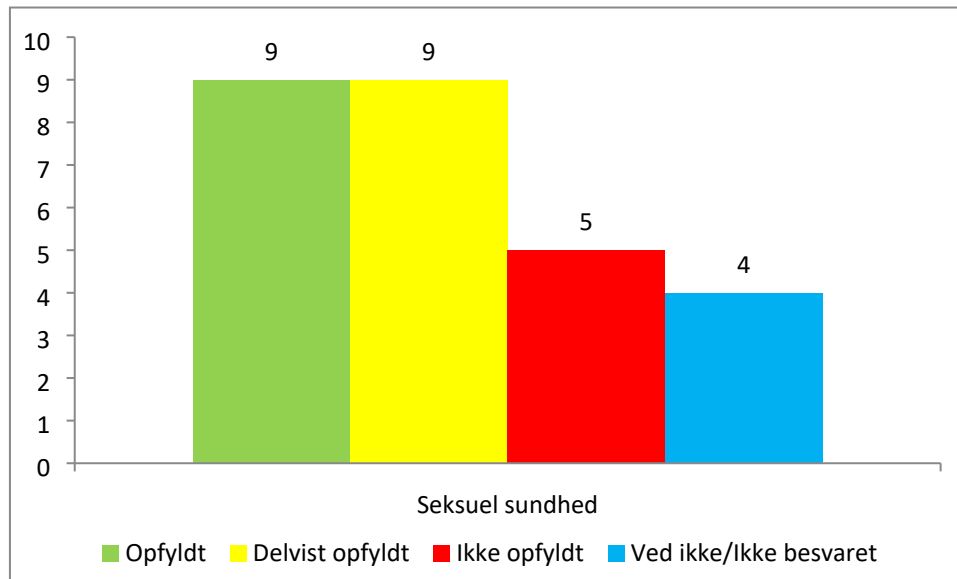
Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Etablering af madordninger på Forberedende Grunduddannelse (FGU) (U)
- Vejledning til ungdomsuddannelser fx erhvervsuddannelser (U)
- Temaaftener om sund aldring (U)

Seksuel sundhed

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakke seksuel sundhed er at understøtte kommunens arbejde med at øge den seksuelle sundhed og trivsel blandt alle borgere.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Prævention til udsatte borgere (G)
- Information og rådgivning ved udskolingsundersøgelser (G)
- Rådgivning ved hjemmebesøg efter fødsel (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Udarbejdelse af handleplaner og udpegning af nøglepersoner for implementering og kvalitetssikring af sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab (G)
- Handleplaner for støtte til barnets naturlige seksuelle udvikling (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Rådgivning og information til unge, der ikke er i uddannelse (U)
- Seksualundervisning på ungdomsuddannelser (U)
- Klamydiaopsporing (U)

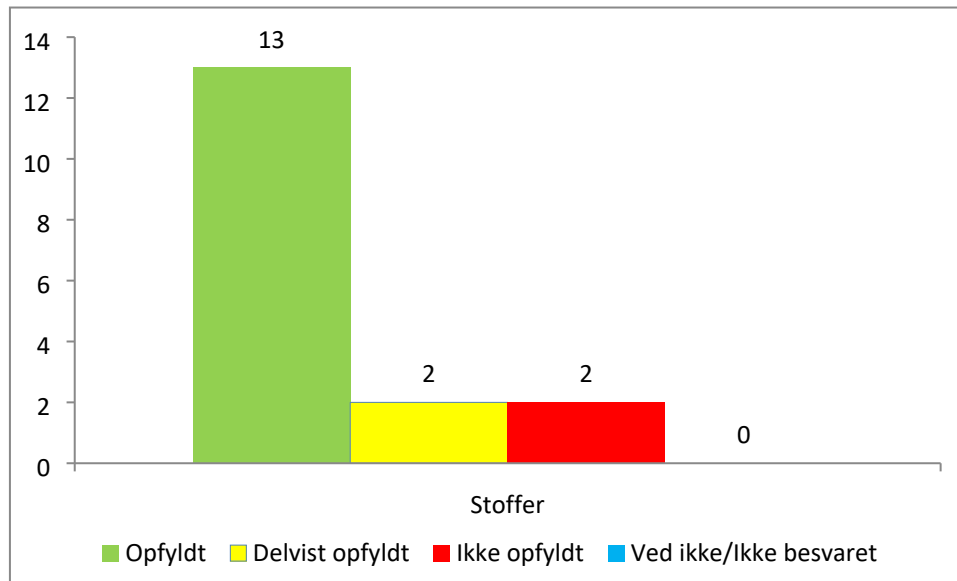
Anbefalinger, der ikke er besvaret/ besvaret som "ved ikke":

- Formidling af viden om rådgivningstilbud (G)
- Kommunen understøtter tilbud om vaccination (U)
- Undervisning på sprogskoler (U)
- Opsporing af hiv (U)

Stoffer

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om stoffer er at understøtte kommunens arbejde med at forebygge brug af euforiserende, særligt blandt unge. Pakken fokuserer på forebyggelse af stofbrug. Pakken omhandler ikke selve behandlingen af stofbrug og afhængighed.

Ringsted Kommune følger i høj grad anbefalingerne i forebyggelsespakken om Stoffer. Der er 2 anbefalinger, der ikke følges.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Samarbejde med lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner om stofforebyggelse (G)
- Støtteindsats til børn og unge i familier, hvor forældrene har et stofbrug (G)
- Samarbejde med private organisationer om rådgivning til unge (G)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Samarbejde om stofforebyggelse i festmiljøer (G)

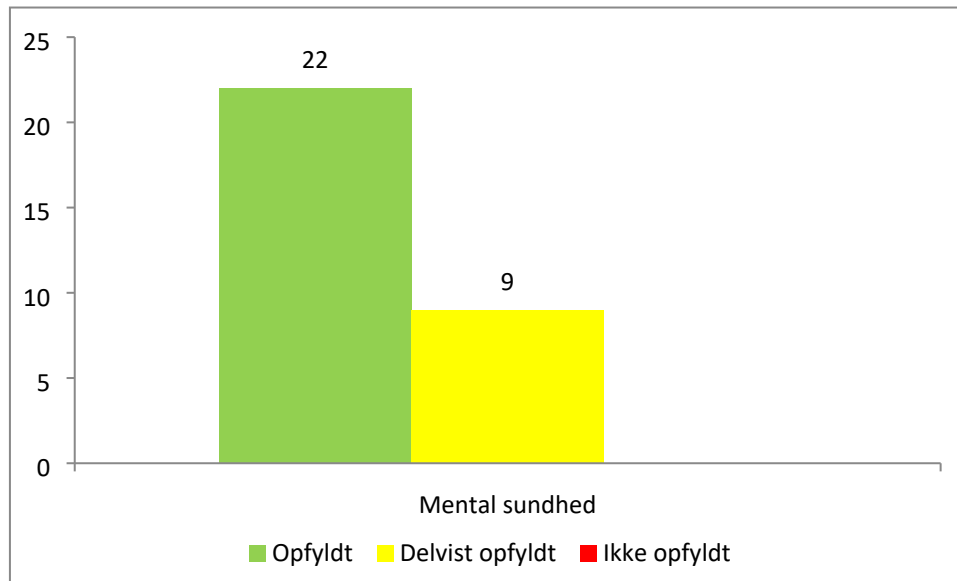
Anbefalinger, der ikke er opfyldt på udviklingsniveau:

- Stofforebyggelse i udsatte boligområder (U)

Mental sundhed

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakke om mental sundhed er at understøtte kommunens arbejde med at fremme borgernes mentale sundhed – i daglige tale borgernes trivsel – og styrke den kommunale indsats for at forebygge udvikling af dårlig mental sundhed.

Mental sundhed er et prioriteret område i kommunens Sundhedspolitik og Ringsted Kommune lever i høj grad op til anbefalingerne på området.

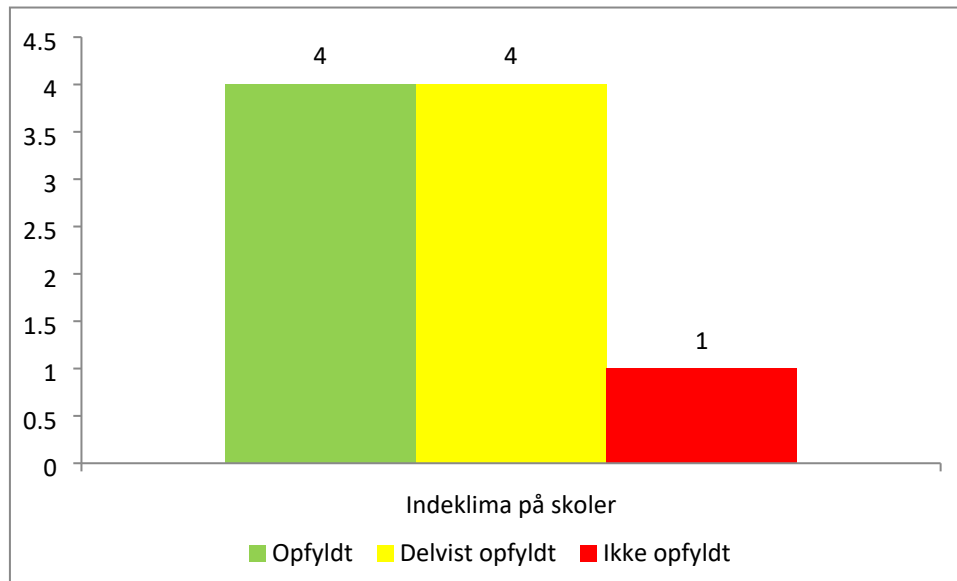
Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Fokus på mental sundhed i den sammenhængende børne- og ungepolitik (G)
- Udarbejde personalepolitik med fokus på forebyggelse af stress på kommunale arbejdspladser (G)
- Anvende trivselsmålinger til opsporing af dårlig trivsel (G)

Indeklima på skoler

Ringsted
Kommune

Formålet med forebyggelsespakken om indeklima i skoler er at understøtte kommunens indsats for at sikre et tilfredsstillende indeklima i skolerne. Det er den forebyggelsespakke, hvor der er færrest anbefalinger. Der er kun en anbefaling på grundniveau, der ikke er opfyldt. Da, der kun er 3 ud af 8 anbefalinger, der opfyldes på grundniveau ligger pakken i top 4 over pakker med procentvist færrest opfyldte anbefalinger på grundniveau.

Eksempler på anbefalinger, som Ringsted Kommune opfylder:

- Indeklimahandlingsplaner på skoler med særlige problemer (G)
- Rådgivning og koordination (G)
- Indeklimamålinger (U)

Anbefalinger, der ikke er opfyldt på grundniveau:

- Undervisningsmiljøvurderinger (G)